

Żywnie w chirurgii i onkologii

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Dietetyki Klinicznej
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Dorota Szostak-Węgierek
Koordynator przedmiotu	mgr Jakub Krawczyk (jakub.krawczyk@wum.edu.pl)
Osoba odpowiedzialna za sylabus	mgr Jakub Krawczyk (jakub.krawczyk@wum.edu.pl)
Prowadzący zajęcia	mgr Jakub Krawczyk (jakub.krawczyk@wum.edu.pl)

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok studiów stacjonarnych II stopnia	Liczba punktów ECTS	4.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ			

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
wykład (W)	15	1
seminarium (S)	10	1
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	75	2

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Rozszerzanie wiedzy na temat zasad żywienia w chorobach nowotworowych na różnych etapach leczenia
C2	Rozszerzanie wiedzy i na temat zasad żywienia przed i po operacjach m.in. w obrębie przewodu pokarmowego
C3	Zrozumienie wskazań do żywienia dojelitowego i pozajelitowego przed i po operacjach i onkologii nieoperacyjnej

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W03	Definiuje i rozpoznaje problemy żywieniowe pacjenta i uwzględnia je w planowaniu odpowiedniego postępowania dietetycznego opartego na najlepszych dostępnych dowodach naukowych
W14	Zna trudności i psychologiczne potrzeby pacjentów z wybranymi chorobami somatycznymi, i możliwości pomocy psychologicznej pacjentów z wybranymi chorobami somatycznymi
W41	Wyjaśnia rolę właściwego postępowania dietetycznego w prewencji, leczeniu i wspomaganiu leczenia chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych
W51	Wykazuje znajomość zasad żywienia klinicznego obejmującego: żywienie dojelitowe z wykorzystaniem diet przemysłowych w zapobieganiu i leczeniu niedożywienia
W53	Opisuje podstawy żywienia pozajelitowego i może je prowadzić pod kierunkiem lekarza przeszkolonego w tym zakresie

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U04	Potrafi posługiwać się dostępnymi dowodami naukowymi w kontekście podejmowania decyzji w poradnictwie dietetycznym
-----	--

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

U20	Interpretuje wyniki podstawowych badań laboratoryjnych i wykorzystuje je w planowaniu i monitorowaniu postępowania dietetycznego
U21	Rozpoznaje niedożywienie, przeprowadza pełną ocenę stanu odżywienia i określa rodzaj oraz stopień niedożywienia
U26	Opracowuje szczegółowe zalecenia dietetyczne w prewencji i leczeniu chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych
U27	Ustala wskazania do wspomagania i/lub/ leczenia żywieniowego z wykorzystaniem dostępnych w Polsce diet przemysłowych, suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego w korygowaniu zaburzeń odżywienia
U28	Planuje żywienie domowe pacjentów wypisanych ze szpitala.

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K06	Jest zainteresowany wpływem sposobu żywienia na przebieg procesów metabolicznych i zdaje sobie sprawę z zasadności wykorzystania tych uwarunkowań w planowaniu postępowania dietetycznego u pacjentów
K11	Zdaje sobie sprawę z zasadności współpracy z i innymi pracownikami służby zdrowia, m. in. lekarzem, psychologiem w obszarze profilaktyki i leczenia chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych
K12	Ma świadomość roli dietetyka
K14	Świadomy potrzeby stałego uzupełniania i pogłębiania wiedzy
K47	Rozumie trudności pacjenta związane z zaleconym sposobem żywienia

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1 (on-line)	Miejsce i rola leczenia żywieniowego w chirurgii. Ocena stanu odżywienia (przesiewowa i szczegółowa) pacjenta chirurgicznego. ERAS. Prehabilitacja. Preparaty dojelitowe, preparaty pozajelitowe. Wpływ niedożywienia na leczenie ran pooperacyjnych. Zabiegi wytworzenia dostępu do żywienia dojelitowego.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27 K06, K11, K12, K14, K47
Wykład 2 (on-line)	Miejsce i rola leczenia żywieniowego w onkologii. Ocena stanu odżywienia (przesiewowa i szczegółowa) pacjenta onkologicznego. Niedożywienie w chorobach nowotworowych: występowanie i znaczenie kliniczne, rozpoznanie i leczenie, mediatory kacheksji nowotworowej, wydatek energetyczny i metabolizm makroskładników. Specyfikacja żywienia poza- i dojelitowego w onkologii dziecięcej i chorych geriatrycznych. Wpływ sztucznego odżywiania na proces kancerogenezy: aktualny stan wiedzy.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27 K06, K11, K12, K14, K47
Wykład 3 (on-line)	Żywność podczas chemioterapii i radioterapii. Jak prawidłowo przeprowadzić wywiad dietetyczny z pacjentem onkologicznym, zalecenia żywieniowe przy nudnościach, biegunkach, zaparciach, jadłowstręcie. Zalecenia żywieniowe przy radioterapii głowy i szyi, przy radioterapii na obszar miednicy i jamy brzusznej.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27, U28 K06, K11, K12, K14, K47
Wykład 4 (on-line)	Żywność pacjenta chirurgicznego w onkologii. ERAS, prehabilitacja żywieniowa u pacjentów przed zabiegami chirurgii onkologicznej, leczenie żywieniowe w chirurgii onkologicznej, żywienie pacjentów po gastrektomii, po pankreatoduodenektomii, przy ileostomii/kolostomii, żywienie po zabiegach w obrębie głowy i szyi.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27, U28 K06, K11, K12, K14, K47

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

Wykład 5 (on-line)	Powikłania leczenia żywieniowego: zapobieganie, rozpoznanie, leczenie. Ocena skuteczności leczenia żywieniowego. Aspekty psychiczne niedożywienia. Edukacja i motywowanie pacjenta do zmian nawyków żywieniowych. Wpływ leczenia żywieniowego na jakość życia pacjenta.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27, U28 K06, K11, K12, K14, K47
Seminarium 1	Leczenie żywieniowe w onkologii. Problemy kliniczne, konsekwencje żywieniowe, czyli na co zwracać uwagę przed rozpoczęciem planowania żywienia.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27 K06, K11, K12, K14, K47
Seminarium 2	Żywnienie dojelitowe. Jak prowadzić, jak wyliczyć zapotrzebowanie energetyczne, jak przeprowadzić wywiad z pacjentem do rozpoczęcia żywienia dojelitowego, jak wypełniać dokumenty do rozliczeń z NFZ, jak dobrać dietę przemysłową w zależności od sytuacji klinicznej, żywienie do żołądka/żywienie do jelita, jak wybrać metodę żywienia: bolus/pompa enteralna, jak zgłosić pacjenta do poradni żywieniowej.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27, U28 K06, K11, K12, K14, K47
Seminarium 3	Żywnienie pozajelitowe. Jak prowadzić, jak wyliczyć zapotrzebowanie energetyczne, jak wypełniać dokumenty do rozliczeń z NFZ, jak dobrać dietę przemysłową w zależności od sytuacji klinicznej.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27, U28 K06, K11, K12, K14, K47
Seminarium 4	Planowanie żywienia pacjenta onkologicznego. Wydatki energetyczne i zapotrzebowanie na składniki pokarmowe. Dietoterapia w chorobie nowotworowej. Modyfikacje diety, w tym modyfikacja konsystencji. Zapotrzebowanie na substancje odżywcze dla prawidłowego gojenia się ran pooperacyjnych.	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27, U28 K06, K11, K12, K14, K47
Seminarium 5	Planowanie żywienia pacjenta chirurgicznego. Prehabilitacja. ERAS. Zasady leczenia żywieniowego w przypadku powikłanych ran pooperacyjnych oraz w przypadku przetok przewodu pokarmowego. Żywnienie na oddziale intensywnej terapii – co warto wiedzieć?	W03, W41, W51, W53 U04, U20, U21, U26, U27 K06, K11, K12, K14, K47

6. LITERATURA

Obowiązkowa

Szawłowski AW, Gromadzka-Ostrowska J, Paluszkiwicz P, Stodkowski M., Sobocki J. Żywnienie w chorobach nowotworowych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.

Gromadzka-Ostrowska J, Szawłowski AW. Dietetyka w chorobach nowotworowych. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2022

Polskie Towarzystwo Żywnienia Pozajelitowego, dojelitowego i metabolizmu. Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego + aneks 2020. Wydawnictwo Scientifica. Kraków 2020

Jeziorski A, Kłęk S, Jankowski M. Terapia żywieniowa u chorych operowanych z powodu nowotworów złośliwych. Biblioteka Chirurgia Onkologa (Tom 15). Via Medica, Gdańsk 2019

Spondaryk M. Podstawy leczenia żywieniowego. Wydawnictwo Scientifica, Kraków 2019

Sobotka L. Podstawy żywienia klinicznego. Wydawnictwo Scientifica, Kraków 2019

Uzupełniająca

Jamróz, B., Chmielewska-Walczyk, J., Milewska, M. Instrumentalne metody badań zaburzeń połykania: Atlas z materiałem wideo. Wydawnictwo Medyk, 2019.

Muscaritoli M, Arends J, Bachmann P et al. ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer. Clin Nutr. 2021 May;40(5):2898-2913. doi: 10.1016/j.clnu.2021.02.005. Epub 2021 Mar 15. PMID: 33946039. <https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN-practical-guideline-clinical-nutrition-in-cancer.pdf>

Pironi L, Boeykens K, Bozzetti F et al. ESPEN guideline on home parenteral nutrition. Clin Nutr. 2020 Jun;39(6):1645-1666. doi: 10.1016/j.clnu.2020.03.005. Epub 2020 Apr 18. PMID: 32359933. https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN_guideline-on-homeparenteral-nutrition.pdf

Weimann A, Braga M, Carli F et al. ESPEN practical guideline: Clinical nutrition in surgery. Clin Nutr. 2021 Jul;40(7):4745-4761. doi: 10.1016/j.clnu.2021.03.031. Epub 2021 Apr 19. PMID: 34242915. <https://www.espen.org/files/ESPEN->

[Guidelines/ESPEN_practical_guidelinClinical_nutrition_in_surgery.pdf](#)

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
W03, W14, W41, W51, W53	Egzamin w formie stacjonarnej; Test z zadanych treści na seminariach; Realizacja prac zleconych przez nauczyciela;	65%
U04, U20, U21, U26, U27, U28	Egzamin w formie stacjonarnej; Test z zadanych treści na seminariach; Realizacja prac zleconych przez nauczyciela;	65%
K06, K11, K12, K14, K47	Egzamin w formie stacjonarnej; Test z zadanych treści na seminariach; Realizacja prac zleconych przez nauczyciela;	65%

8. INFORMACJE DODATKOWE

Szczegółowe kryteria oceny egzaminu (test 30 pytań):

2,0 (ndst) <65%

3,0 (dost) 65 – 71,9%

3,5 (ddb) 72 – 78,9%

4,0 (db) 79 – 85,9%

4,5 (pdb) 86 – 92,9%

5,0 (bdb) 93 – 100%

Student może być dopuszczony do egzaminu pod warunkiem obecności na wszystkich seminariach (możliwa 1 nieobecność usprawiedliwiona) i zaliczeniu wszystkich prac zleconych na zajęciach (ewentualne testy oceniane są wg kryteriów egzaminacyjnych, a prace seminaryjne oceniane na bieżąco przez osobę prowadzącą).

W przypadku nieuzyskania odpowiedniej liczby punktów z ewentualnych testów należy powtórnie je napisać (możliwy 1 dodatkowy termin).

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich